

สารบัญ

หน้า

คำนำจากผู้อำนวยการสถาบันวิจัยสังคม

ความนำ

บทคัดย่อ

Abstract

บทที่ 1 บทนำ	1
- ความเป็นมาและความสำคัญของหัวข้อวิจัย	1
- เหตุผลในการเลือกกรณีศึกษา	2
- ช่วงเวลาของการศึกษา	3
- วัตถุประสงค์ของโครงการ	5
- ขอบเขตของการวิจัย	5
- ข้อจำกัดของการวิจัย	6
- เนื้อหาของงานวิจัย	9
- ผลที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการ	10
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและกรอบการวิจัย	11
- วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	11
- กรอบการวิจัย	21
- ระเบียบวิธีวิจัย	23
- การดำเนินงานวิจัย	25
- คำถามหลักในการวิจัย	26
บทที่ 3 ข้อมูลพื้นฐานของเชียงใหม่	29
- ภูมิศาสตร์ของจังหวัดเชียงใหม่	29
- ภูมิอากาศของจังหวัดเชียงใหม่	33
- พัฒนาการของเมืองเชียงใหม่	35
- การเมืองการปกครอง	38
- ลักษณะเฉพาะของเมืองเชียงใหม่	40
- แหล่งน้ำดิบและการประปาสาธารณะของเมืองเชียงใหม่	41
- การระบายน้ำ	46
- การคมนาคมขนส่ง	49
- นันทนาการ	52

	หน้า
บทที่ 4 การเติบโตด้านต่าง ๆ ของเมืองเชียงใหม่	56
- การเติบโตทางประชากร	56
- การเติบโตทางเศรษฐกิจ	66
- การเติบโตด้านการใช้ที่ดิน	71
บทที่ 5 เมืองเชียงใหม่ในฐานะศูนย์กลางด้านต่าง ๆ	82
- ศูนย์กลางการจ้างงาน	82
- ศูนย์กลางส่วนราชการ	84
- ศูนย์กลางการท่องเที่ยวและบริการ	86
- ศูนย์กลางการศึกษา	86
- ศูนย์กลางการค้าปลีกค้าส่ง	93
- ศูนย์กลางการเงินการธนาคาร	94
- ศูนย์กลางวัฒนธรรม	96
- ศูนย์กลางด้านการแพทย์และสาธารณสุข	96
บทที่ 6 ผลกระทบด้านต่าง ๆ จากการเติบโตของเมืองเชียงใหม่	99
สภาวะแวดล้อมทางกายภาพ	
- ปัญหาขยะตกค้าง	104
- ปัญหาการจราจรติดขัด	104
- ปัญหาอาคารสูง	108
- ปัญหามลภาวะทางน้ำ	117
- ปัญหามลภาวะทางอากาศ	123
- ปัญหามลภาวะทางเสียง	135
- ปัญหามลภาวะทางสายตา	137
- ปัญหาการใช้ที่ดินผิดประเภท	140
- ปัญหาการทำลายหลักฐานทางประวัติศาสตร์และความเป็นเมืองเก่า	143
- ปัญหาหอบเร่แผงลอย	149
สภาวะแวดล้อมด้านสังคม	156
- ปัญหาชุมชนแออัด	161
- ปัญหาเด็กเร่ร่อน	172
- คุณภาพชีวิต	175
- สุขอนามัย	180
- ปัญหาการขาดพื้นที่โล่งเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ	183

	หน้า
บทที่ 7 ทักษะและบทบาทของกลุ่มต่าง ๆ ต่อความเปลี่ยนแปลงของเมืองเชียงใหม่	188
- ทักษะประชาชนทั่วไปจากแบบสอบถาม	190
- ทักษะและบทบาทของกลุ่มต่าง ๆ ต่อความเปลี่ยนแปลง	228
- กลุ่มข้าราชการ	228
- กลุ่มนักธุรกิจ	230
- กลุ่มที่ไม่ใช่รัฐ	231
- กลุ่มนักการเมือง	232
บทที่ 8 บทสรุป	235
- บทวิเคราะห์	237
- ข้อคิดเห็น	245
ภาคผนวก	251
รายนามผู้ให้สัมภาษณ์	261
บรรณานุกรม	263

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 3.1	แสดงการใช้พื้นที่ของจังหวัดเชียงใหม่	30
ตารางที่ 3.2	แสดงข้อมูลอากาศประจำถิ่น ปี 2529-2535 จังหวัดเชียงใหม่	34
ตารางที่ 3.3	เปรียบเทียบจำนวนผู้ใช้น้ำ ของการประปาเชียงใหม่กับประชากร ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ พ.ศ. 2525-2533	44
ตารางที่ 3.4	สถิติต่าง ๆ ของการประปาเชียงใหม่ปีงบประมาณ 2527-2535	45
ตารางที่ 3.5	แสดงปริมาณการใช้ประปาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ พ.ศ. 2525-2535	46
ตารางที่ 3.6	แสดงจำนวนรถเมล์ที่วิ่งแต่ละเส้นทาง	49
ตารางที่ 3.7	รายชื่อโครงการขนาดใหญ่ของรัฐ ที่มีผลกระทบต่อการบินโต ของเมืองเชียงใหม่	51
ตารางที่ 3.8	แสดงรายละเอียดพื้นที่สีเขียว สวนสาธารณะ, สนามกีฬา, ที่โล่งว่างเพื่อ การพักผ่อนในเมืองเชียงใหม่	53
ตารางที่ 4.1	แสดงประชากรในเขตผังเมืองรวมเมืองเชียงใหม่ปี พ.ศ. 2531	57
ตารางที่ 4.2	แสดงจำนวนประชากร คริวเรือน และความหนาแน่นของประชากร ในเขตเทศบาลเมืองเชียงใหม่ปี พ.ศ. 2531	59
ตารางที่ 4.3	แสดงจำนวนผู้มาเยือนจังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2529-2535	60
ตารางที่ 4.4	แสดงแนวโน้มผู้มาเยือนจังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2536-2538	61
ตารางที่ 4.5	เปรียบเทียบจำนวนผู้ใช้บริการสาธารณสุขปโภค สาธารณูปการ ในจังหวัดเชียงใหม่พ.ศ. 2529-2535	63
ตารางที่ 4.6	เปรียบเทียบจำนวนผู้มาเยือนต่อประชากรเทศบาล และต่อประชากร จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2529-2535	64
ตารางที่ 4.7	แสดงจำนวนการเพิ่มประชากรในจังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2533-2535	65
ตารางที่ 4.8	แสดงมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดตามราคาตลาดในแต่ละช่วงปี พ.ศ. 2528-2532	68
ตารางที่ 4.9	เปรียบเทียบจำนวนโรงงานและเงินลงทุนในอำเภอเมืองและ อำเภอรอบนอก พ.ศ. 2525-2535	69
ตารางที่ 4.10	แสดงรายได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพากรของเชียงใหม่เปรียบเทียบกับ ภาคเหนือ พ.ศ. 2525-2533	70
ตารางที่ 4.11	เปรียบเทียบอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์จังหวัดเชียงใหม่กับ จังหวัดอื่น ๆ ของภาคเหนือ	71
ตารางที่ 4.12	เปรียบเทียบการใช้ที่ดินในพื้นที่ผังเมืองรวม ๆ	74

		หน้า
ตารางที่ 4.13	เปรียบเทียบจำนวน โครงการพัฒนาที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยย่านถนนสายหลัก พ.ศ. 2530 และ 2536	75
ตารางที่ 4.14	แสดงพื้นที่ก่อสร้างในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่	78
ตารางที่ 4.15	แสดงย่านชุมชนในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ ที่มีอาคารชุดที่จดทะเบียนต่อ สำนักงานที่ดินจังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2528-2536	79
ตารางที่ 4.16	แสดงจำนวนโครงการและห้องพักอาคารชุดที่จดทะเบียนแล้ว ตามตำบลต่าง ๆ ในอำเภอเมือง พ.ศ. 2536	80
ตารางที่ 5.1	เปรียบเทียบจำนวนสถานประกอบการและลูกจ้างในแต่ละอำเภอ พ.ศ. 2532	83
ตารางที่ 5.2	เปรียบเทียบจำนวนคนงานในโรงงานอำเภอเมือง และอำเภอรอบนอก	84
ตารางที่ 5.3	แสดงจำนวนหน่วยราชการในอำเภอเมือง และอำเภออื่น ๆ	85
ตารางที่ 5.4	เปรียบเทียบจำนวนสถานศึกษา ครู นักเรียน ในอำเภอเมืองและอำเภออื่น ๆ	89
ตารางที่ 5.5	แสดงจำนวนโรงเรียนและนักเรียนสังกัดต่าง ๆ ในอำเภอเมืองเชียงใหม่	90
ตารางที่ 5.6	แสดงสัดส่วนนักเรียนของโรงเรียนมีชื่อเสียง 8 แห่ง แยกตามภูมิลำเนา ใน พ.ศ. 2536	91
ตารางที่ 5.7	แสดงจำนวนนักเรียนที่เพิ่มในโรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย และโรงเรียนดาราวิทยาลัย	92
ตารางที่ 5.8	แสดงจำนวนโครงการประเภทต่าง ๆ ในอำเภอเมืองและอำเภออื่น ๆ พ.ศ. 2533	93
ตารางที่ 5.9	เปรียบเทียบจำนวนผู้จดทะเบียนการค้าของอำเภอในเขตผังเมืองรวม และอำเภออื่น ๆ พ.ศ. 2528-2530	94
ตารางที่ 5.10	แสดงความเป็นศูนย์กลางด้านการเงิน ของอำเภอเมืองเชียงใหม่ พ.ศ. 2535	95
ตารางที่ 5.11	เปรียบเทียบจำนวนสถานบริการสาธารณสุข, บุคลากร, ร้านขายยา และคลินิกรักษาโรค อำเภอเมืองและอำเภออื่น ๆ พ.ศ. 2528, 2529, 2530	97
ตารางที่ 6.1	เปรียบเทียบจำนวนยานพาหนะในช่วงปี	103
ตารางที่ 6.2	แสดงปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดในเทศบาลนครเชียงใหม่	106
ตารางที่ 6.3	แสดงจำนวนอาคารสูง จำแนกตามชั้นความสูงตามถนนสายสำคัญ ในเมืองเชียงใหม่	109
ตารางที่ 6.4	แสดงการใช้จริงของอาคารสูงในเมืองเชียงใหม่	112
ตารางที่ 6.5	แสดงคุณภาพน้ำของน้ำปิง พ.ศ. 2532-2536	120
ตารางที่ 6.6	แสดงแหล่งกำเนิดน้ำเสียในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่	121

		หน้า
ตารางที่ 6.7	แสดงแหล่งน้ำดื่มและน้ำใช้ของตัวอย่างประชากรในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่	122
ตารางที่ 6.8	แสดงจำนวนโรงแรมที่มีและไม่มีระบบบำบัดน้ำเสีย	123
ตารางที่ 6.9	แสดงความเปลี่ยนแปลงของคุณภาพอากาศเมืองเชียงใหม่ พ.ศ. 2534-2536	128
ตารางที่ 6.10	เปรียบเทียบคุณภาพอากาศเมืองเชียงใหม่ ณ ศูนย์บริการสาธารณสุขซ่างเผือก และโรงพยาบาลนครเชียงใหม่ พ.ศ. 2536	130
ตารางที่ 6.11	เปรียบเทียบปริมาณการจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงในจังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2530-2536	133
ตารางที่ 6.12	แสดงสถิติจำนวนเที่ยวบินผ่านท่าอากาศยานเชียงใหม่ พ.ศ. 2529-2535	137
ตารางที่ 6.13	แสดงสถิติรายรับจากภาษีป้ายย้อนหลัง 10 ปี	139
ตารางที่ 6.14	แสดงจำนวนหาบเร่แผงลอยในบริเวณต่าง ๆ ของเชียงใหม่	153
ตารางที่ 6.15	แสดงร้อยละจำแนกเพศ และการย้ายถิ่น	154
ตารางที่ 6.16	สถิติผู้ป่วยของโรงพยาบาลสวนปรุงจังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2533-2535	161
ตารางที่ 6.17	แสดงรายละเอียดชุมชนแออัดที่เทศบาลนครเชียงใหม่รับรอง	165
ตารางที่ 6.18	แสดงรายละเอียดชุมชนแออัดที่เทศบาลนครเชียงใหม่ ไม่รับรอง	166
ตารางที่ 6.19	แสดงกรรมสิทธิ์การถือครองที่ดินในชุมชนแออัด	167
ตารางที่ 6.20	แสดงจำนวนเด็กเร่ร่อนในเมืองเชียงใหม่ จำแนกตามกลุ่มอายุ เพศ และภูมิลำเนา	173
ตารางที่ 6.21	สถิติจำนวนคดีที่รัฐเป็นผู้เสียหายในจังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2531-2535	177
ตารางที่ 6.22	เปรียบเทียบสัดส่วนของคดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย ในพื้นที่ศึกษากับทั้งจังหวัด	178
ตารางที่ 6.23	สถานภาพคดีอุกฉกรรจ์ และสะเทือนขวัญในพื้นที่ศึกษาเปรียบเทียบ มกราคม-มิถุนายน 2535/2536	179
ตารางที่ 6.24	สาเหตุการป่วยของผู้ป่วยใน 10 ลำดับแรกของจังหวัดเชียงใหม่	181
ตารางที่ 6.25	สาเหตุการตาย 10 อันดับแรกของจังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2531-2534	182